

Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli në kuadër të Reformave të Përgjithshme të Administratës Publike

Klas Klaas
Këshilltar i Lartë për Politikat
OECD SIGMA

Konferenca e Tretë Rjonale për KBFP
Ankara, 4-6 qershor 2013

Përbledhje e mesazheve kryesore

1. Për të zhvilluar elemente më të avancuar të MFK, disa elemente bazë, minimale duhet të ekzistojnë në çdo administratë publike
Këto elemente bazë zhvillohen shpesh përmes reformave në fusha të tjera si shërbimi civil, planifikimi strategjik ose menaxhimi i buxhetit
2. Objektiva më të avancuara si eficenca dhe efektiviteti po ashtu përcaktohen përmes proceseve vendimmarrëse që zakonisht nuk nxiten nga NjQH-të
3. Ndryshe nga KBFP, reforma e administratës publike nuk ka një kapitull të posaçëm në proceset e pranimit në BE që të nxisë ndryshimet

MFK si pjesë e procesit të pranimit në BE

Kapitulli 32 përfshin:

- Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli (MFK)
- Auditimi i Brendshëm (AB)
- Auditimi i Jashtëm (AJ)

MFK duket që është më i vështiri për të përparuar

- a) Ai nuk mund të ndërtohet nga zero
- b) Ai është më shumë se kontrolllet financiare – është për kontrolllet e brendshme siç përcaktohet nga COSO
- c) I ndërlidhur me një numër praktikash, interesash dhe traditash ekzistuese në sektorin publik

MFK dhe menaxhimi

- MFK mund të zbatohet si duhet vetëm kur ka menaxhim të mirë
- MFK e vetme nuk mund të çojë përpara reformën menaxheriale
- MFK duhet të mbështesë nevojën për «besim», «besnikëri» dhe «llogaridhënie»

është rënë dakord se suksesi i MFK varet nga fushat e tjera të reformave që kanë lidhje me menaxhimin publik

Çfarë është Reforma në Administratën Publike

- Administrata publike është aparati i organizuar shtetëror që garanton realizimin e misioneve dhe përgjegjësive të pushtetit ekzekutiv
 - I nënshtronhet shtetit të së drejtës, d.m.th. kontolleve të brendshme dhe të jashtme
- Reforma e Administratës Publike (PAR) ka të bëjë me bërjen e ndryshimeve në:
 - kuadrin ligjor administrativ të shtetit dhe
 - praktikat e saj administrative/menaxheriale për të përmirësuar funksionimin e shtetit

PAR përfshin menaxhimin financiar

- Një qasje e plotë për PAR përfshin përpjekje të paktën në:
 - Menaxhimin e burimeve njerëzore në shërbimin civil dhe sektorin publik
 - Organizimin, procedurat dhe mbikëqyrjen administrative
 - **Menaxhimin Financiar**
 - Politikë bërjen dhe cilësinë e legjislacionit
 - Qeverisjen elektronike
 - Përmirësimin e shërbimeve publike
 - Qeverisjen në shumë nivele

Shembuj të koncepteve mbi MFK

- Delegimi dhe fuqizimi i vendimmarjes
 - Llogaridhënia dhe performanca
 - Menaxhimi i Riskut
1. Këto çështje nuk kanë të bëjnë vetëm me kontrollet financiare
 2. Kryerja e këtyre në mënyrë që të arrihet vlera e parashë kërkon besim dhe një nivel të lartë profesionalizmi tek kapacitetet e menaxhimit publik
- Por cilët janë elementet bazë?

Shembuj të elementeve bazë per MFK

Pikat e mëposhtme janë të rëndësishme për suksesin e MFK në çdo vend:

- Qartësia dhe transparenca në përgjegjësitë ndërmjet organizatave të sektorit publik
- Procedurat e rekrutimit që janë transparente i jatin mundësi menaxherit të ndikojë tek procesi dhe të fokusohet tek merita
- Procedurat administrative që garantojnë llogaridhënie për ofrimin dhe cilësinë e shërbimeve publike
- Planifikimi rregullisht i punës vjetore
- Dispozitat që kërkojnë vlerësime për implikimet e kostos kur propozohen projekte dhe ligje të reja
- Procedura dhe praktika transparente të prokurimit publik
- Funksionimi i forte i thesarit dhe rregulla të qarta të menaxhimit të parave kesh dhe të kontabilitetit, me informacion të besueshëm të kontabilitetit

Objektiva më të avancuara të MFK: eficenca dhe efektiviteti

Proceset kryesore ku përcaktohet vlera e parasë:

- Përcaktimi i drejtimit të drejtë strategjik
- Bërja e zgjedhjeve optimale për veprimet individuale dhe alokimi i burimeve në procesin e buxhetit
- Prokurimi publik
- Menaxhimi i aseteve, përdorimi i tyre në potencialin e tyre maksimal

Zakonisht asnjë prej tyre nuk përpunohet dhe zhvillohet nga NjQH, por janë të rëndësishme për objektivat e MFK

Klasifikimi i hapave të reformës

Klasifikimi është i nevojshëm, por është më realist në fusha më të ngushta të reformës,

- të tilla si shërbimi civil, menaxhimi i buxhetit, planifikimi strategjik apo prokurimi publik

Klasifikimi më i gjerë është i vështirë:

- Shumë fusha të PAR janë të ndërvarura
- PAR duhet të jetë shpesh oportuniste

Garantimi i progresit në PAR

- MFK, si pjesë e KBFP, nxitet nga kapitulli 32 në procesin e pranimit.
 - Prandaj, nevojitet të tregohet progresi për vendet kandidate në BE
- PAR ka një vëmendje në rritje në raportet e rregullta të progresit të KE, por ende nuk mbështetet mjaftueshëm nga procesi i pranimit
 - Nuk përfshin ndonjë dispozitë për standardet për vendet kandidate në BE

Zgjidhjet e mundshme nga vendet *ide për diskutim*

- NjQH-të punojnë me problemet lokale, edhe pse mund të duken shumë minimale
 - NjQH-të nxisin analiza të thella për të zbuluar problemet me zbatimin
- Lëvizin fokusin e strategjive PFM që përfshijnë synime të KBFP
 - Të koordinuara me iniciativa më të gjera të PAR
- Punojnë për të optimizuar dhe përmirësuar procedurat ekzistuese
 - Njësitë e Metodologjisë për menaxhimin e buxhetit në MS
- Krijojnë mbrojtje më të fortë për vendime të shëndosha financiare
- Transparencë në të gjitha nivelet e vendimmarrjes